

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/338403464>

GENEL PHUBBİNG ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Conference Paper · December 2019

CITATIONS
0

READS
13

3 authors, including:

Çetin Güler

Yuzuncu Yil University

53 PUBLICATIONS 44 CITATIONS

SEE PROFILE

GENEL PHUBBİNG ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Sümeyye SEVİNÇ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Anabilim Dalı

Doç. Dr. Çetin GÜLER

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü

Dilan DİNCİ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Anabilim Dalı

ÖZET

“Phubbing” cep telefonu bozuklukları kapsamında dilimize girmiş yeni bir kelime olarak kullanılmaktadır. Phubbing, insanların sosyal ve fiziksel olarak etkileşim içerisinde bulunduğu durumlarda, fiziksel olarak sosyal bağlam içerisinde yer alıp, zihinsel olarak mobil teknolojiler ile etkileşimi olarak tanımlanabilir. Phubbing kavramı “Phone” (Telefon) ismi ve “Snub” (Görmezden Gelme) fiilinin birleşmesiyle oluşmuştur. Bu çalışmada Genel Phubbing ölçeği (GSP)’nin Türkçe’ye uyarlama çalışması yapılmıştır. GSP ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Araştırma 2018-2019 öğretim yılında Yüzüncü Yıl Üniversite Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 226 öğrenciden oluşmaktadır. Orijinal Genel Phubbing Ölçeği (GSP) incelendiğinde 15 maddeli ve 7’li Likert tipi ölçektir. Orijinal ölçeğin Cronbach’s Alfa güvenilirlik katsayısı $r = 0.809$ olarak hesaplanmıştır. Uyarlanan Genel Phubbing ölçeği (GSP) 15 maddeli ve 5’li Likert tipi ölçektir. Ölçeğin Cronbach’s Alfa güvenilirlik katsayısı $r = 0.853$ olarak saptanmıştır. Ölçeğin Türkçeye çevrilmesi dil uzmanlarınca yapılmıştır. Elde edilen ölçek orijinal haliyle karşılaştırılıp uzman görüşüne sunulmuştur. Ölçek maddelerinde soruların anlaşılabilirliği ve dil yapısına uygunluğuna önem verilmiştir. Türkçeye uygunluk, ölçme değerlendirme ve içerik yönleri uzmanlar tarafından incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre GSP faktör analizi düzeylerinin onaylanabilir seviyede olduğu görülmüştür. Phubbing, GSP ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve geliştirilmesinin hedeflendiği bu çalışmada alan yazındaki bu boşluğu dolduracak olması açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Phubbing özelliklerini taşıyan bireylerin arkadaşları ile olan yüz yüze iletişimlerini olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Kişilerin akıllı telefona olan düşkünlükleri sosyal ortamlardan soyutlanmalarına neden olmakta, bu durum kişilerarası ilişkilerini olumsuz etkilemekte olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyarlanan ve geliştirilen ölçekler ile yetişkinlerin Phubbing olma seviyelerinin tespit edilmesi ve bu sonuçlara uygun tedbirlerin alınması konusunda yardımcı olabileceği düşünülmektedir. İlerleyen aşamalarda farklı yaş ve farklı örneklem grupları için benzer ölçekler geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Phubbing, Ölçek, Uyarlama

TURKISH ADAPTATION STUDY OF GENERAL PHUBBING SCALE

ABSTRACT

“Phubbing” is a new word that has entered our language in the context of mobile phone disorders. Phubbing can be defined as the interaction of people with mentally mobile technologies in situations where they interact socially and physically. The concept of phubbing was formed by the combination of the name "Phone" and "Snub" verb. In this study, the adaptation of General Phubbing Scale (GSP) to Turkish was performed. Validity and reliability of GSP scale were studied. The research consists of 226 students studying at Yüzüncü Yıl University Faculty of Education in 2018-2019 academic year. Original General Phubbing Scale (GSP) is a 15-item, 7-point Likert-type scale. Cronbach's Alpha reliability coefficient of the original scale was calculated as $r = 0.809$. The General Phubbing Scale (GSP) was a 5-point Likert-type scale with 15 items. Cronbach's Alpha reliability coefficient of the scale was determined as $r=0.853$. The translation of the scale into Turkish was done by language experts. The scale was compared with the original version and presented to the expert opinion. In the scale articles, the importance is given to the intelligibility of the questions and their relevance to the language structure. Compliance with Turkish, assessment and content aspects were examined by experts. According to the results of the study, GSP factor analysis levels were found to be verifiable. In this study, which aims to adapt and develop the Phubbing, GSP scale into Turkish, it is thought to be important in terms of filling this gap in the literature. It was seen that individuals with phubbing characteristics negatively affected their face to face communication with their friends. It is concluded that individuals' devotion to smart phone causes them to be isolated from social environments and this situation affects their interpersonal relations negatively. It is thought that with the adapted and developed scales, it can help to determine the Phubbing levels of adults and to take appropriate measures to these results. Similar scales can be developed for different age and different sample groups in the following stages.

Keywords: Phubbing, Scale, Adaptation

GİRİŞ

1980’li yıllarda büyük boyutlardaki sabit telefonlarından, taşınabilir nitelikteki el telefonlarına geçiş ile başlamıştır. Modern niteliklere sahip, küçük mobil telefonlara geçiş ise 1990’lı yıllarda cep (mobil) telefonları ile olmuştur. 2000’li yıllarda ise cep telefonları ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin birbirleriyle bütünleşik edilmiş halde çalışabilecekleri şekilde geliştirme çalışmaları başlamış ve günümüze değin hala devam etmektedir.

İnternet teknolojilerinin gelişimiyle beraber mobil cihazların (cep telefonu, tablet, pda vb.) internete erişiminin kolaylaşması, iletişim firmalarının 3G ve 4G gibi bağlantı teknolojilerine olan talepleri değerlendirerek altyapılarını sürekli güçlendirmeleriyle entegrasyon süreci gelişimi devam etmektedir. Gelişimlerle beraber birçok farklı kavram ortaya çıkmıştır. Bu kavramlardan biri de “Phubbing” kavramıdır.

“Phubbing” cep telefonu bozuklukları kapsamında dilimize girmiş yeni bir kelime olarak kullanılmaktadır. Swensea Üniversitesinden internet bağımlılığı uzmanı psikoloji profesörü Phil Reed (2013), internet bağımlılığının olumsuz etkilerini incelediği araştırmasında phubbing kavramı ile ilgili olarak; mobil telefonlar ve internete olan bağımlılığın artması sonucu ve sosyal etkileşimin değişimi olarak tanımlamıştır. Phubbing, sosyal bir ortamda yakın çevrenizle iletişim kurmak yerine telefona odaklanma, karşısında ki kişiyi görmezden gelme durumudur (The Guardian, 2013).

Phubbing Kavramı

Phubbing, insanların sosyal ve fiziksel olarak etkileşim içerisinde bulunduğu durumlarda, fiziksel olarak sosyal bağlam içerisinde yer alıp, zihinsel olarak mobil teknolojiler ile etkileşimi olarak tanımlanabilir. Tanımdan da anlaşılacağı üzere, sosyal bir varlık olan insanların, bir araya gelip etkileşimde bulunduğu durumlarda sosyal etkileşimden uzaklaşarak mobil cihazlar ile etkileşime geçmesi, karşısındaki kişilerle olan diyaloglarından uzaklaşarak zihinsel olarak bağlamdan kopması, diğer birey ya da bireylerle iletişimini geçici ya da kalıcı olarak kapatmasıdır. Bu davranış neticesinde beşeri ilişkilerin zarar görmesi ve yüz yüze fiziksel birlikteliklerin getirdiği sosyal değer azalması gerçekleşebilmektedir.

Phubbing Kavramının Tarihçesi

Phubbing kavramı 2013 yılı Sydney Üniversitesi’nde bulunan sözcük bilimcisi, ses bilimcisi, şair, çapraz bulmaca uzmanı, münazara şampiyonu ve birkaç yazarın bulunduğu bir grup ile uygun kelimeyi bulmak için yaptıkları araştırmadır.

Phubbing kavramı “Phone” (Telefon) ismi ve “Snub” (Görmezden Gelme) fiilinin birleşmesiyle oluşmuş, Türkçe karşılığı olarak “Mobil Körlük/Sağırılık”, “Sosyotelizm (Karadağ & Tosuntaş, 2016)”, “Dijital Körlük”, “Mobil İhmalkarlık” gibi farklı kavramlar kullanılmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Varoth Chotpitayasunondh, Karen M. Douglas (2018) tarafından geliştirilmiş olan Genel Phubbing Ölçeği(GSP)’nin Türkçeye uyarlaması ve geliştirilmesi çalışması yapılmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmeni, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Resim Öğretmeni, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Rehber Öğretmeni, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği Bölümü alanlarında öğrenim görmekte olan 226 öğrenciden oluşmaktadır.

Orijinal Ölçek

GSP Ölçeği incelendiğinde; GSP (Genel Phubbing Ölçeği) ölçeği son hali dört faktör ve 15 madde olarak muhafaza edilmiştir. 7'li Likert tipindeki (1=Nadiren, 7=Her zaman) ölçektir. Birinci Faktör olan NomoFobi (NP) bireyin cep telefonundan ayrılma korkunu yansıtan dört madde içermektedir. ($\alpha = 0.84$). İkinci faktör olan Kişilerarası Çatışma (IC) bireyin kendisiyle diğerleri arasındaki algılanan çatışmaya ilişkin dört madde içermektedir ($\alpha = 0.87$). Üçüncü faktör olan Kendinden İzolasyon (SI) bireyin, sosyal faaliyetlerden kaçmak, telefon kullanımı ile ilgili dört madde içermektedir ($\alpha = 0.83$). Dördüncü faktör olan Sorun Tanıma (PA), katılımcıların Phubbing problemi olduğunu kabul etmeleriyle ilgili üç madde içermektedir ($\alpha = 0.82$). (α aralığı 0.85 ile 0.92, $M = 45.84$, $SD = 18.65$). Faktörler arasındaki korelasyonlarda pozitif ve orta ile güçlü arasında bir sonuç çıkmıştır.

GSP (Genel Phubbing Ölçeği)'nin Türkçeye Çevrilmesi

Ölçeklerin Türkçeye çevrilmesi dil uzmanlarınca yapılmıştır. Türkçeye uygunluk, ölçme değerlendirme ve içerik yönleri uzmanlar tarafından incelenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. İç tutarlılığı için Cronbach's Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Verilerin analize uygunluğu için Kaiser- Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett testi incelenmiştir. Ölçeğin yapısal olarak geçerliliğini sağlamak için faktör analizi yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS kullanılmıştır.

BULGULAR

GSP (Genel Phubbing Ölçeği) Faktör Analizi

a. Verilerin Faktör Analizi İçin Uygunluğunun Değerlendirilmesi

Tablo 1: GSP Ölçeğinin Faktör Analizine Uygunluğuna İlişkin Veriler		
Kaiser-Mayer-Olkin (KMO)		0,879
Örnekleme Ölçüm Değer Yeterliliği		
Barlett Testi	Ki-Kare	1321,996
	Sd	105
	Sig.	,000
Cronbach's Alpha		,853
p<0.01		

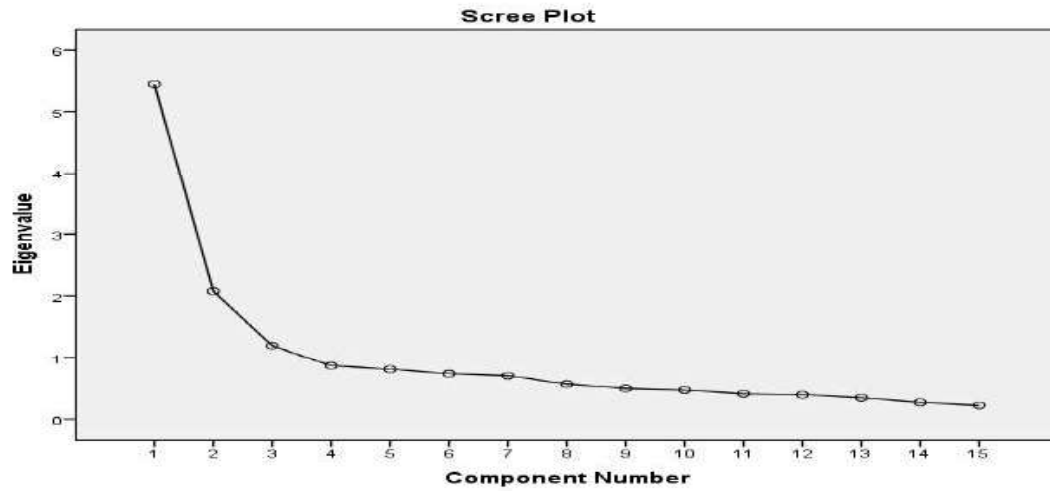
Cronbach's Alpha Katsayısı 0.70 – 1 arasındaysa güvenilirliği yeterlidir. Bu bağlamda Cronbach's Alpha Katsayısının 0,853 olması ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu şeklinde yorum yapılır.

Faktör analiz uygunluğunu değerlendirmede Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi kullanılır. Yeterli örneklem büyüklüğü Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ile test edilir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi sonucu $KMO \geq 0.50$ 'den büyük olması durumunda örneklem büyüklüğünün faktör analizine uygun olduğu yorumu yapılır. $KMO \leq 0.50$ 'den küçük olması durumunda faktör analizinin yapılamayacağı yorumu yapılır (Çokluk ve ark,2010:207). Ölçeğin Kaiser-Meyer-Olkin Testi değeri 0,879; Barlett testi değeri $\chi^2=1321,996$ (sd=105, p=0,00) olarak bulunmuştur. Bu sonuç, ölçekte yer alan verilerin faktör analizine elverişli olduğunu göstermektedir (Sönmez ve Alacapınar, 2014).

b. Faktör Deseninin Belirlenmesi

Tablo 2: GSP Ölçeği'nin Faktör Yapıları(Döndürülmemiş Varyans Değerleri)			
Faktör	Özdeğer	Varyans Yüzdesi	Toplam Varyans Yüzdesi
Faktör 1	3,061	20,408	20,408
Faktör 2	2,902	19,344	39,752
Faktör 3	2,754	18,361	58,113

Phubbing, GSP ölçeğinin faktör desenini bulmak için faktörleştirme yöntemi olarak varimax kullanılmıştır. Faktör sayısını ortaya koymak için birikinti grafiği, varyans, toplam varyans ve özdeğer sonuçlarından faydalanıldı (Çokluk ve ark, 2012). Faktör analizi sonucunda 15 madde için öz değeri 1'in üzerinde üç bileşen ve toplam varyansın % 20,408 'ini birinci, % 19,344'sini ikinci, % 18,361'ünü ise üçüncü bileşenin açıkladığı, toplam varyansa ise % 58,113 oranında katkı yaptığı tespit edilmiştir. Bu durum, birikinti grafiğinde de görülmektedir.

Şekil 1: GSP Ölçeğinin Faktör Sayısına İlişkin Yamaç Birikinti Grafiği

Analizde öz değer ölçütüne göre faktör sayısı üç olarak sonuçlandırılmıştır. Bu durum çizgi grafiğinde de faktör sayısını doğrular niteliktedir. Bu sonuç GSP ölçeğinin genel bir faktöre sahip olabileceğini göstermektedir. Ayrıca grafikte üçüncü faktörde daha az bir düşüş gözlemlendiğinden ölçeğin üç faktörlü olduğu görülmektedir. Dördüncü ve sonraki faktörlerde grafikte yatay bir gidişin olduğu görülüp dikkat çekecek bir eğilim gözlenmemektedir.

c. Faktör Maddelerinin Belirlenmesi

Tablo 3		
	Initial	Extraction
1.Telefonum yanımda değilse gergin hissederim.	1,000	,775
2.Telefonumu yalnız bırakmaya dayanamam.	1,000	,779
3. Telefonumu görebileceğim bir yere koyarım.	1,000	,627

4. Telefonumu kontrol etmezsem önemli bir şeyleri kaçıyorum diye endişe duyarım.	1,000	,654
5. Telefonumu kullandığım için başkalarıyla sıkıntılar yaşarım.	1,000	,544
6. Çevremdekiler telefonumla çok fazla uğraştığımı söylerler.	1,000	,650
7. Başkaları telefonumu bırakmamı ve onlarla konuşmamı isterse rahatsız olurum.	1,000	,325
8. Başkalarını rahatsız ettiğini bilmeme rağmen telefonumu kullanırım.	1,000	,316
9. Başkalarıyla konuşmaktansa telefonumla ilgilenmeyi tercih ederim.	1,000	,663
10. Başkaları yerine telefonumla ilgilendiğim zaman memnun hissederim	1,000	,768
11. Başkalarına odaklanmayı bırakıp telefonumla ilgilendiğim zaman iyi hissederim.	1,000	,620
12. Başkalarını görmezden gelip telefonumla ilgilenerek stresten kurtulurum.	1,000	,599
13. Telefonumla harcamayı düşündüğümde daha uzun süre ilgilenirim.	1,000	,444
14. Telefonumu kullandığım için başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırdığımı bilirim.	1,000	,612
15. Telefonumu kullanırken kendimi “birkaç dakika daha kullanayım” diye düşünürken bulurum.	1,000	,341

“Communalities” tabloları incelendiğinde analize alınan K=15 değişkenin üç faktör şeklinde toplandığı görülmüştür.

	1	2	3
6. Çevremdekiler telefonumla çok fazla uğraştığımı söylerler.	,771	-,074	,224
2.Telefonumu yalnız bırakmaya dayanamam.	,696	,471	-,270
10. Başkaları yerine telefonumla ilgilendiğim zaman memnun hissederim	,674	-,518	-,213
5. Telefonumu kullandığım için başkalarıyla sıkıntılar yaşarım.	,670	,116	,286
4. Telefonumu kontrol etmezsem önemli bir şeyleri kaçıyorum diye endişe duyarım.	,650	,480	-,045
13. Telefonumla harcamayı düşündüğümde daha uzun süre ilgilenirim.	,636	-,033	,194
9. Başkalarıyla konuşmaktansa telefonumla ilgilenmeyi tercih ederim.	,636	-,429	-,272

12. Başkalarını görmezden gelip telefonumla ilgilenererek stresten kurtulurum.	,581	-,468	-,207
11. Başkalarına odaklanmayı bırakıp telefonumla ilgilendiğim zaman iyi hissederim.	,538	-,488	-,304
8. Başkalarını rahatsız ettiğini bilmeme rağmen telefonumu kullanırım.	,533	-,138	,111
7. Başkaları telefonumu bırakmamı ve onlarla konuşmamı isterse rahatsız olurum.	,526	-,089	,202
15.Telefonumu kullanırken kendimi “birkaç dakika daha kullanayım” diye düşünürken bulurum.	,406	,134	,398
1.Telefonum yanımda değilse gergin hissederim.	,584	,604	-,260
3. Telefonumu görebileceğim bir yere koyarım.	,515	,530	-,286
14. Telefonumu kullandığım için başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırdığımı bilirim.	,526	-,079	,573

Tablo 5:GSP Ölçeğinin Faktör Deseni(Dik Döndürme-Varimax)

Döndürülmüş Faktör Yük Değerleri		Faktör	Faktör	Faktör
Maddeler		1	2	3
10. Başkaları yerine telefonumla ilgilendiğim zaman memnun hissederim		,841	,071	,236
9. Başkalarıyla konuşmaktansa telefonumla ilgilenmeyi tercih ederim.		,784	,141	,167
11. Başkalarına odaklanmayı bırakıp telefonumla ilgilendiğim zaman iyi hissederim.		,781	,058	,081
12. Başkalarını görmezden gelip telefonumla ilgilenererek stresten kurtulurum.		,750	,056	,185
1.Telefonum yanımda değilse gergin hissederim.		,046	,866	,150
2.Telefonumu yalnız bırakmaya dayanamam.		,207	,832	,210
3. Telefonumu görebileceğim bir yere koyarım.		,067	,784	,088
4. Telefonumu kontrol etmezsem önemli bir şeyleri kaçıyorum diye endişe duyarım.		,075	,720	,360
14. Telefonumu kullandığım için başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırdığımı bilirim.		,109	-,013	,775
6. Çevremdekiler telefonumla çok fazla uğraştığımı söylerler.		,403	,268	,645

5. Telefonumu kullandığım için başkalarıyla sıkıntılar yaşıyorum.	,187	,326	,634
15.Telefonumu kullanırken kendimi “birkaç dakika daha kullanayım” diye düşünürken bulurum.	-,029	,151	,564
13. Telefonumla harcamayı düşündüğümde daha uzun süre ilgilenirim.	,310	,237	,540
7. Başkaları telefonumu bırakmamı ve onlarla konuşmamı isterse rahatsız olurum.	,279	,134	,479
8. Başkalarını rahatsız ettiğini bilmeme rağmen telefonumu kullanırım.	,357	,140	,410

“Component Matrix” sonuçları incelendiğinde 15 maddenin tamamının birinci faktör yük değerinin 0.515 üstünde olduğu bulunmuştur. Bu sonuç ölçek maddelerinin genel bir faktörü barındırdığını gösterir. Döndürme aşaması öncesinde birinci faktörün varyans değerinin % 58.13 olması da genel bir faktöre sahip olduğunun başka bir kanıtıdır. Ancak üç önemli faktörün içerdiği maddeler bakımından kolay tanımlanabilesine de olanak sağlayan faktör döndürme sonuçları (Rotated Componen Matrix) incelendiğinde, 9-10. Maddelerin ilk faktörde, 1-2. Maddelerin ikinci faktörde, 14-6.maddelerin ise üçüncü faktörde daha yüksek değerler verdikleri anlaşılmaktadır. Faktör yük değerinin tamamı 0.578 ve üzerindedir.

SONUÇ

Phubbing, GSP ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve geliştirilmesinin hedeflendiği bu çalışmada alan yazındaki bu boşluğu dolduracak olması açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre Phubbing yapan bireylerin arkadaşları ile olan yüz yüze iletişimlerini olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Bu bağlamda kişilerin akıllı telefona olan düşkünlükleri sosyal ortamlardan soyutlanmalarına neden olmakta, bu durum kişilerarası ilişkilerini olumsuz etkilemekte olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmada Phubbing davranışlarının arkadaşlık ilişkilerine etkisine yönelik görüşleri incelendiğinde kişilerin davranışın olumsuz sonuçlarının farkında olmasına rağmen davranışı sergilemeye devam ettikleri gözlenmektedir. Phubbing davranışı gösteren bireylerin uyarı almaları, göz teması kuramamaları, ortamdaki soyutlanmaları, karşı tarafın ciddiye alınmadığını hissetmesi durumunda bile davranışlarını sürdürmeleri, kişilerin söylemlerinden anlaşıldığı gibi davranışın normalleştirilmesiyle açıklanabilir. Çalışmada bireyler bazı durumlarda ortamdaki arkadaşlık ilişkilerini erteleyip akıllı telefonuyla ilgilenmekte ve akıllı telefonuna büyük önem vermektedir. Bu bağlamda Phubbing kendinden önceki birçok sanal bağımlılık türünden daha sinsi ve tehlikeli sonuçlara gebe görünmekte ve ciddi sosyolojik sorunlara yol açmadan önce daha fazla inceleme yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Chotpitayasunondh, V. & Douglas, K. M. (2016). How “phubbing” become the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smart phone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9–18. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.018>.

Chotpitayasunondh, V. & Douglas, K. M. (2018). The effects of “phubbing” on social interaction. *Journal of Applied Social Psychology*, 48(6), 304–316.

Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve Lisrel Uygulamaları*, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Guardian, The. (2013). Phubbing: the war against anti-social phone use. Retrieved from <http://www.theguardian.com/technology/shortcuts/2013/aug/05/phubbing-anti-social-phone-campaign>

Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Şahin, B. M., ... Babadağ, B. (2015). Determinants of phubbing, which is the sum of many virtual addictions: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(2), 59–76

Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Şahin, B. M., ... Babadağ, B. (2016). The virtual World's current addiction: Phubbing. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3(2), 255–270.

Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Şahin, B. M., ... & Babadağ, B. (2015). Determinants of phubbing, which is the sum of many virtual addictions: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(2), 60–74.

Reed, Phil (2013). Internet addiction disorder.

<http://www.swansea.ac.uk/humanandhealthsciences/news-and>

events/latestresearch/internetaddictionexpertprofphilreedcommentsonthephubbingphenomenon

Sönmez, V. ve Alacapınar, G. F. (2014). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*.